

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სკოპინგის

დასკვნა № 43

15.05.2020

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: 6520 მ³ მოცულობის ნავთობპროდუქტების საცავის მშენებლობა და ექსპლუატაცია;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „ჯორჯიან პეტროლიუმი“; ქ. თბილისი, სამგორის რაიონი, აეროპორტი;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: სამტრედიის მუნიციპალიტეტი, სოფ. დიდი ჯიხაიში;

განცხადების შემოსვლის თარიღი: 01.04.2020;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „წარმოების ეკოლოგია“;

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „ჯორჯიან პეტროლიუმის“ მიერ წარმოდგენილია, სამტრედიის მუნიციპალიტეტში, სოფ. დიდ ჯიხაიშში 6520 მ³ მოცულობის ნავთობპროდუქტების საცავის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს სამტრედიის მუნიციპალიტეტში, სოფ. დიდ ჯიხაიშში, ქუთაისის საერთაშორისო აეროპორტის მიმდებარედ, 1.5 ჰა ფართობის მქონე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 34.02.62.102). საპროექტო ტერიტორიის GPS კოორდინატებია: 1) X-290178.41; Y-4673031.49; 2) X-290265.38; Y-4673059.82; 3) X-290283.38; Y-4672993.82; 4) X-290306.32; Y-4672997.55; 5) X-290312.17; Y-4672918.51; 6) X-290201.93; Y-4672901.91. ტერიტორიიდან აეროპორტის ცენტრალური შენობა დაშორებულია დაახლოებით 210 მეტრით, უახლოესი დასახლებული პუნქტი (სოფელი იანეთი) - დაახლოებით 2700 მ-ით, 1900 მეტრში კი ჩრდილო-დასავლეთის მხრიდან მდებარეობს მდინარე გუბისწყალი. ტერიტორიას ჩრდილოეთის მხრიდან ესაზღვრება ქუთაისი-სამტრედიის საავტომობილო გზა.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიაზე დღეისათვის ფუნქციონირებს 800 მ³ მოცულობის სარეზერვუარო პარკი შესაბამისი ინფრასტრუქტურით, რომლის წლიური ბრუნვა შეადგენდა 12000 მ³-ს. აღნიშნულ საქმიანობაზე შპს „ჯორჯიან პეტროლიუმს“ საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან შეთანხმებული აქვს „ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების

სტაციონალური წყაროების და მათ მიერ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში (08.07.2016.წ.)”.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია ორი 2000 მ³ მოცულობის, ორი 1000 მ³ მოცულობის, ერთი 400 მ³ მოცულობის, ორი 60 მ³ მოცულობის (არსებული), დანალექი სითხეების შესაგროვებლად ორი 5 მ³ მოცულობის და ერთი წყლის- 400 მ³ მოცულობის (სახანძრო მიზნებისთვის) რეზერვუარის მოწყობა. გარდა ამისა, სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია, სატუმბი სადგურების, საწვავის გასაცემი უბნის, ტექნოლოგიური მილსადენების სისტემის, ჩამდინარე წყლების გამწმენდი სისტემის, სახანძრო ინვენტარის, დიზელ-გენერატორის, ადმინისტრაციულ-საყოფაცხოვრებო შენობის (ლაბორატორიით), კანალიზაციის და სხვა ობიექტების მოწყობა. ნავთობპროდუქტების რეზერვუარების საპროექტო მოცულობა ჯამში შეადგენს 6520 მ³-ს. ტერიტორიაზე დაგეგმილია საავიაციო საწვავის მიღება, გაფილტვრა და გაცემა, სულ წლის განმავლობაში 62500 მ³ ოდენობით. ტერმინალი იმუშავებს წელიწადში 365 დღე, 24 საათიანი სამუშაო რეჟიმით.

ტერიტორიაზე ნავთობპროდუქტების მიღება ხდება ავტოცისტერნების საშუალებით. ერთდროულად შეიძლება დაიცალოს მხოლოდ 2 ავტოცისტერნა და ასევე, ორი სახის ნავთობპროდუქტი: საავიაციო საწვავი TS და საავიაციო საწვავი JET. მიღებული საწვავი სატუმბ სადგურში არსებული შესაბამისი ტუმბოთი, ფილტრ-სეპარატორების გავლით, გადაიქაჩება რეზერვუარებში. ავტოცისტერნების მიერთება საავიაციო საწვავის მიმღებ ტუმბოებთან ხდება დახურული სისტემით, რაც მინიმუმამდე ამცირებს საავიაციო საწვავის მიღების დროს პროდუქტის ორთქლის გაფრქვევას. რეზერვუარებში ავიასაწვავის მიღების შემდეგ ხდება მათი დალექვა. დალექვის პროცესის დასრულების შემდეგ მოხდება რეზერვუარების ქვედა სარქველების გახსნა და ნალექიანი ნავთის გადასხმა მიწისქვეშა რეზერვუარებში. თუ ვიზუალურად არ ფიქსირდება ნალექი ეს პროცესი წყდება. მიმღებ რეზერვუარებში აღნიშნული პროცესების დამთავრების შემდგომ საწვავი ისევ გაივლის ფილტრ-სეპარატორს, იტვირთება ავტოცისტერნებში და მიეწოდება თვითმფრინავებს გასამართად. ნავთობპროდუქტების გაცემა წარმოებს გაცემის სატუმბ სადგურში დამონტაჟებული აფეთქებაუსაფრთხო ტუმბოების საშუალებით, დახურული სისტემით.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ტერმინალის სარეზერვუარო პარკის ტერიტორია შემოფარგლული იქნება რკინაბეტონის კონსტრუქციით. ამასთან, სარეზერვუარო პარკის შიდა ტერიტორია იქნება მოშანდაკებული და დატკეპნილი თიხის ფენით. ყველა რეზერვუარისთვის გათვალისწინებულია მოწყობილობების კომპლექტი, მათ შორის: სასუნთქი არმატურა, სანათური, საძვრენი ხვრელი, სხვადასხვა ხელსაწყოები, მეხამრიდები, დამიწების საშუალებები და სხვა.

საწარმოს ტექნოლოგიური მილგაყვანილობა ძირითადად შესრულებულია მიწის ზედაპირზე, რკინაბეტონის ან ლითონის დაბალ საყრდენებზე, ხოლო გზების მოედნების გადაკვეთის ადგილას მილგაყვანილობა შესრულებულია მიწისქვეშ. მილსადენების საშუალებით ხდება ავტოცისტერნებიდან საწვავის მიღება და მათი გადატუმბვა რეზერვუარებში, საწვავის რეზერვუარებიდან ავტოცისტერნებში გადატუმბვა და

საჭიროების შემთხვევაში, სხვადასხვა რეზერვუარებში განთავსებული ერთი სახის საავიაციო საწვავის გადატუმბვა სხვა რეზერვუარებში.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, სატუმბ სადგურში განთავსებულია 8 ტუმბო, 4 მათგანი გათვალისწინებულია ავტოცისტერნებიდან საავიაციო საწვავის მისაღებად, ხოლო 4 - საწვავის გასაცემად. მათ შორის ორ-ორი ტუმბო ძირითადადია, ხოლო ორ-ორი სათადარიგო. მიმღები და გამცემი ტუმბოების წარმადობა შეადგენს 70 მ³/სთ-ს. სატუმბო სადგურში მოთავსებულია ურდულების კვანძი, რომელთა საშუალებით ხდება ნავთობპროდუქტების გადატუმბვა სხვადასხვა მიმართულებით. ყველა ურდული უნდა იყოს დაკეტილი და გაიხსნება მხოლოდ საჭიროების მიხედვით. მიმღებ მილზე, ტუმბოების წინ, დამონტაჟებულია უხეში გაწმენდის ფილტრი, ხოლო ავტოცისტერნებში ჩამსხმელ დანადგარზე დამონტაჟებულია წმინდა გაწმენდის ფილტრი, მრიცხველი და სხვა ხელსაწყოები.

სატუმბი სადგურიდან რეზერვუარებამდე და რეზერვუარებიდან ავტოცისტერნებამდე ყველა ცალკეული პროდუქტისათვის დამონტაჟებულია დამოუკიდებელი მილსადენი, რაც გამორიცხავს მათ ერთმანეთში შერევას. მიმღები სატუმბი სადგურიდან რეზერვუარებამდე დამონტაჟებულ მილსადენებზე მოწყობილია დამცლელი მილსადენები, რომლებითაც ხდება მათში ნარჩენი ნავთობპროდუქტების დაცლა მიმღებ მილსადენებზე სარემონტო სამუშაოების ჩატარების დროს. ამ დამცლელ მილსადენებთან მიერთებულია ასევე სადრენაჟო მილსადენები, რომლითაც ხდება რეზერვუარებში, გამცემი მილსადენის ნიშნულის ქვევით არსებული ნარჩენი ნავთობპროდუქტების დაცლა. აღნიშნული მილსადენების საშუალებით დაბინძურებული ნავთობპროდუქტები ცალ-ცალკე გროვდება სატუმბ სადგურში განლაგებულ სპეციალურ, ჰორიზონტალურ რეზერვუარებში და იქ დამონტაჟებული ტუმბოების საშუალებით იტვირთება ავტომანქანებში, რომლებითაც მიეწოდება ნავთობპროდუქტების გადამამუშავებელ საწარმოს.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, სამშენებლო სამუშაოების მცირე მოცულობიდან გამომდინარე სამშენებლო ბანაკის მოწყობა დაგეგმილი არ არის. სამშენებლო მასალების დასაწყობება მოხდება ტერმინალის ტერიტორიაზე. საჭირო ინერტული მასალების შემოტანა მოხდება მიმდებარედ არსებული ლიცენზირებული კარიერებიდან, ხოლო ბეტონის ხსნარის შემოტანა დაგეგმილია ქალაქის ტერიტორიაზე მოქმედი ბეტონის ქარხნებიდან. სამშენებლო სამუშაოები წარიმართება ორ ეტაპად და გაგრძელდება დაახლოებით 18 თვე. ანგარიშის მიხედვით, მშენებლობის პროცესში წარმოქმნილი ფუჭი ქანების ნაწილი გამოყენებული იქნება რეკულტივაციისთვის, ხოლო ნაწილის გატანა მოხდება სამშენებლო ნარჩენების პოლიგონზე. რაც შეეხება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენას, მისი დასაწყობება მოხდება ტერმინალის ტერიტორიაზე, თავისუფალ ადგილზე. სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდეგ ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა გამოყენებული იქნება სარეკულტივაციო სამუშაოებისთვის.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ტერმინალის ექსპლუატაციის ეტაპზე, სახანძრო მიზნებისთვის გათვალისწინებულია უკვე არსებული 100 მ³ მოცულობის, მიწისქვეშა რეზერვუარის გამოყენება და ასევე, 400 მ³ მოცულობის რეზერვუარის განთავსება.

სახანძრო რეზერვუარებში საჭირო წყლის მარაგის შევსება მოხდება ტერმინალის ტერიტორიაზე არსებული ცენტრალური წყალმომარაგების სისტემიდან.

საწარმო-სანიაღვრე, ჩამდინარე წყლები ტერმინალის მთელ ტერიტორიაზე იკრიბება მილსადენებში და რკინაბეტონის ღარებში. სარეზერვუარო პარკიდან გამოსვლამდე დაბინძურებული წყლები გროვდება სპეციალურ ჭაში. დაბინძურებული წყლები ჩაედინება ჯერ სალექარში, სადაც ხდება მათი გაწმენდა თიხისა და ქვიშის ნაწილაკებისაგან, ხოლო შემდეგ გადადის გამწმენდ ნაგებობაში, რომლის წარმადობაა 6.0 ლ/წმ. ნავთობდამჭერ დანადგარში ჩამდინარე წყლების გაწმენდა სრულდება ორსაფეხურიანი სისტემით, რაც მოიცავს უხეში და ნატიფი გაწმენდის პროცესებს. ანგარიშის მიხედვით, გაწმენდის შემდეგ სუფთა წყლის ჩაშვება მოხდება ტერმინალის ტერიტორიაზე მოსაწყობ სპეციალურ ტბორში. ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლები შეგროვდება ტერიტორიაზე მოწყობილ ბეტონის ამოსაწმენდ ორმოში.

ანგარიშის თანახმად, ტერმინალის ექსპლუატაციისას ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევის წინასწარ განსაზღვრულ წყაროებს წარმოადგენს რეზერვუარებში საწვავის მიღება და შენახვა, დალექილი მასის ჩასხმა მიწისქვეშა რეზერვუარებში, საავტომობილო ესტაკადაზე ავტოცისტერნების საწვავით შევსება, სატუმბი სადგური და გამწმენდი დანადგარი.

ტერმინალის მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე ემისიების წყაროების განლაგება და მათი მახასიათებლები, ასევე, საანგარიშო წერტილები, რომლის მიმართაც კომპიუტერული პროგრამების გამოყენებით განხორციელდება ატმოსფერული ჰაერის დამაბინძურებელი ნივთიერებების კონცენტრაციების მოდელირება, დაზუსტდება გზმ-ის შემდგომი ეტაპის ფარგლებში. კომპიუტერული მოდელირების შედეგების მიხედვით განისაზღვრება საქმიანობის პროცესში გასატარებელი შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგის გეგმა. შემუშავდება და სამინისტროს შესათანხმებლად წარედგინება შესაბამისი ჰაერდაცვითი დოკუმენტაცია.

ტერმინალის საქმიანობის პროცესში მოსალოდნელია სხვადასხვა სახეობის ნარჩენების წარმოქმნა, მათი უმეტესობა წარმოადგენს სახიფათო ნარჩენს.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე სამტრედიის მუნიციპალიტეტის მერიის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. სამინისტროში წარმოდგენილ სკოპინგის ანგარიშსა და თანდართულ დოკუმენტაციასთან ერთად, ვებგვერდზე დამატებით ატვირთული იყო პრეზენტაცია, სადაც საზოგადოებას შესაძლებლობა ჰქონდა, არატექნიკურ და გასაგებ ენაზე, გაცნობოდა მოკლე ინფორმაციას პროექტთან დაკავშირებით. „საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების აღკვეთის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 23 მარტის №181 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 26 მარტის №196 დადგენილების შესაბამისად, შპს „ჯორჯიან პეტროლიუმის“ 6520 მ³ მოცულობის ნავთობპროდუქტების საცავის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე სკოპინგის დასკვნის გაცემისთვის დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოება განხორციელდა საჯარო განხილვის ჩატარების

გარეშე და საზოგადოების მონაწილეობა და მის მიერ მოსაზრებებისა და შენიშვნების წარდგენის შესაძლებლობა უზრუნველყოფილი იქნა წერილობით, აგრეთვე ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით. აღსანიშნავია, რომ დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ ინფორმაცია ასევე განთავსდა ქ. სამტრედიის ტერიტორიაზე. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე საზოგადოების მხრიდან აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები და მოსაზრებები სამინისტროში წარმოდგენილი არ ყოფილა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილი იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;

2. **გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;

3. **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;

3.1 **გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.**

4. **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**

- პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
- პროექტის აღწერა;
- ტექნოლოგიური სქემა და ტექნოლოგიური ციკლი;
- საქმიანობის ძირითადი მახასიათებლები (სიმძლავრე, მასშტაბი)
- ნავთობპროდუქტების საცავის ინფრასტრუქტურული ობიექტების, დანადგარებისა და ტექნოლოგიური მოწყობილობების დეტალური აღწერა;
- ნავთობპროდუქტების საცავის ტერიტორიაზე დამატებითი ინფრასტრუქტურის ობიექტების აღწერა;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივები და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;

- ტერიტორიიდან **დაზუსტებული** მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე (მდებარეობის მითითებით), მდინარემდე, უახლოეს სამრეწველო ობიექტებამდე;
- ტერიტორიის GIS კოორდინატები და Shp ფაილები;
- ნავთობპროდუქტების მიღება-გაცემის გეგმა-გრაფიკი, მიღება-გაცემის დეტალური აღწერა (ნავთობპროდუქტების მიღება-გაცემის სადგურების დეტალური აღწერა);
- საკომპრესორო-სატუმბი სადგურების დეტალური აღწერა;
- სარეზერვუარო პარკის დეტალური აღწერა, შესაბამისი თანდართული სქემით;
- რეზერვუარების ტიპები და მოცულობა („ნავთობის ბაზების უსაფრთხო ექსპლუატაციის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მე-11 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად ნავთობის ბაზის ტერიტორიაზე რეზერვუარების განთავსება გათვალისწინებული უნდა იქნეს ჯგუფების მიხედვით შესაბამისი სტანდარტების მოთხოვნათა დაცვით);
- სარეზერვუარო პარკის შემოზღვრვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- გზმ-ის ანგარიშში საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის #65 დადგენილებით დამტკიცებული „ნავთობის ბაზების უსაფრთხო ექსპლუატაციის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მოთხოვნების გათვალისწინება;
- სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება;
- სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვის საკითხები;
- სარეზერვუარო პარკის ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე და საწარმოო წყლების მართვის საკითხები;
- გრუნტის წყლების დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით ტერიტორიის შესაბამისი მოპირკეთების საკითხი;
- სარეზერვუარო პარკში ტექნოლოგიური მილგაყვანილობიდან შემთხვევით დაღვრილი ნავთობპროდუქტების მართვის საკითხები;
- გამწმენდი ნაგებობის (ნავთობდამჭერი ან სხვ.) დეტალური აღწერა (სქემა; გამწმენდის ტიპი, პარამეტრები).
- გამწმენდ ნაგებობაში წარმოქმნილი ნარჩენების მართვის საკითხები;
- ნავთობპროდუქტების საცავის მოწყობის ეტაპზე და ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის საკითხი;
- ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების დეტალური აღწერა;
- ინფორმაცია ხანძარსაწინააღმდეგო წყლების შესახებ;
- საპროექტო რეზერვუარებთან მეხამრიდების მოწყობის შესახებ ინფორმაცია;
- სადემონტაჟო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია (დემონტირებული მასალის მართვის საკითხები);
- ტერმინალის ტერიტორიაზე ექსპლუატაციაში მყოფი და ამორტიზებული რეზერვუარების შესახებ ინფორმაცია;
- სამშენებლო სამუშაოების დეტალური აღწერა;
- სამშენებლო ბანაკის მოწყობის შესახებ ინფორმაცია;
- მშენებლობის მომსახურებისთვის არსებული და გათვალისწინებული ინფრასტრუქტურის ჩამონათვალი და დახასიათება;
- ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციასთან, ასევე ფუჭი ქანების მართვასთან დაკავშირებული საკითხები;

- ინფორმაცია საწარმოს ტერიტორიაზე მოსაწყობი ტბორის შესახებ (მისი მოცულობა, პარამეტრები);
- გამწმენდიდან გამოსული ჩამდინარე წყლის და ტბორის წყლის ხარისხის კონტროლის საკითხები;
- ტბორში არსებული წყლის მართვის კონკრეტული ღონისძიებები;
- სანიაღვრე წყლების (რომლებიც არ იქნება ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული) ტბორში მოხვედრისაგან თავიდან აცილების მიზნით გათვალისწინებული დამატებითი ღონისძიებები;
- ნარჩენების დასაწყობების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- სახიფათო ნარჩენების მართვის დეტალური აღწერა;
- ავტომატური მოძრაობის გეგმა-გრაფიკი; სატრანსპორტო მარშრუტები; სატრანსპორტო მოძრაობით გამოწვეული ზემოქმედება; ტრანსპორტირების სქემა;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და საცავის სამუშაო გრაფიკი;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედების შეჯამება, მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე ნავთობპროდუქტების საცავის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში;
- ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება, როგორც სამშენებლო სამუშაოების წარმოების დროს ასევე ტერმინალის ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება მიმდებარედ არსებული ობიექტების გათვალისწინებით, მათ შორის ატმოსფერული ჰაერისთვის (სრულყოფილად იქნეს შეფასებული მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და სოციალურ გარემოზე); შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- განისაზღვროს ნიადაგის/გრუნტის ზედაპირული ფენის დაბინძურების მაღალი რისკის უბნები, შემუშავდეს დაბინძურებისაგან დაცვის შესაბამისი პრევენციული/შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგის გეგმა;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;

- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა ტერმინალის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- გარემოსდაცვითი მონიტორინგის კონკრეტული გეგმა-გრაფიკი;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზშ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;

შენიშვნები:

- სკოპინგის ანგარიშის შესავალ ნაწილში მითითებულია, რომ დანალექი სითხეების შესაგროვებლად ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია ორი 5 მ³ მოცულობის რეზერვუარი, თუმცა, რეზერვუარებში დაგროვილი დალექილი საწვავის შესაგროვებელი სადგურის გეგმაზე (ნახაზი 3.2.3) და ატმოსფერულ ჰაერში ემისიებისა და ზემოქმედების ნაწილში (თავი 5.1) აღნიშნული რეზერვუარების მოცულობა შეადგენს 10-10 მ³ -ს. შესაბამისად, აღნიშნული ინფორმაცია საჭიროებს დაზუსტებას;
 - სკოპინგის ანგარიშში, ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების თავში, მითითებულია რომ სახანძრო წყალმომარაგებისათვის გათვალისწინებულია ლითონის რეზერვუარი მოცულობით 400 მ³ და რკინაბეტონის არსებული 100 მ³ მოცულობის მიწისქვეშა რეზერვუარი. თუმცა, საწარმოს გენ-გეგმაზე (ნახაზი 3.2.4) აღნიშნულია მხოლოდ საპროექტო, ერთი რეზერვუარი. ამასთან, გვ. 22-ზე მითითებულია, რომ ხანძარსაწინააღმდეგო ცეცხლმოკიდებული და მეზობელი რეზერვუარების გასაცეხლად საჭირო წყლის მარაგისათვის აუზების საერთო მოცულობა შეადგენს 410 მ³. შესაბამისად, აღნიშნული ინფორმაცია საჭიროებს დაზუსტებას და კორექტირებას;
 - ნავთობპროდუქტების საცავის გენერალური გეგმა ექსპლიკაციით, სადაც დეტალურად იქნება მითითებული ყველა არსებული და დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული ობიექტი, აგრეთვე სანიაღვრე სისტემა, გამწმენდი ნაგებობა და სხვა.
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით შპს „ჯორჯიან პეტროლიუმის“ მიერ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილ 6520 მ³ მოცულობის

ნავთობპროდუქტების საცავის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოპოვებული, შესწავლილი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.